

Ved regelmessig kontroll og vedlikehold av malingsbelagte produkter kan levetiden forlenges vesentlig.

Levetid

Når det gjelder metallprodukter pleier man å benytte to ulike mål på levetid: den estetiske og den tekniske.

Estetisk levetid er et mål på tiden frem til malingslaget forandres så mye at utseende ikke lenger kan leve opp til de krav man stiller. Hvor stor farge- og glansforandring som anses som akseptabel avhenger av hvem som bedømmer og på hvilken type bygning.

Teknisk levetid er den tiden fram til metallet ikke lenger kan beskytte bygningens bærende eller bakenforliggende konstruksjoner. Den tekniske levetiden er normalt lenger enn den estetiske. Det finnes forskjeller mellom ulike belegningssystemer og mellom ulike farger innen samme system.

Lyse farger blir mindre oppvarmet av solen og de holder derfor generelt sett lenger enn mørke farger som kan bli svært varme. Levetiden beror også på om materialet brukes på vegg eller til tak. Tak mot sør hvor takets helling er liten, påvirkes mer av solen enn flater som er vendt mot nord.

Ytre faktorer påvirker levetiden

Miljøet rundt en bygning betyr mye for hvordan fargen eldes. Sterkt trafikkerte veier, nedstøvet industri osv. påvirker lengden på metallens beskyttende maling- og sinklag. Solstråler påvirker fargens aldring på to vis: gjennom ultrafiolett stråling og gjennom oppvarming. Begge bidrar i det lange løp til fargens nedbryting.

Visse værforhold og nærhet til saltvann og sjø påvirker også fargens aldring. Metallens levetid er også avhengig av hvor stor del av klippekantene som er eksponert.

Falset plate med klippekanter bøyd innover tåler et tøffere miljø enn profilerte plater med eksponerte kanter. Skader i malingen som kan oppstå både under bygging og etter, kan gjøre at metallet får dårligere beskyttelse mot miljøpåvirkning. Maling med tynne lag er mer følsomme for riper og korrosjon enn tykke lag med belegg.

Estetisk livslengde

Den estetiske levetiden bestemmes stort sett av at man tilpasser produktvalg og konstruksjoner.

- Velg riktig belegg for aktuelt miljø
- Velg materialer på lås og installasjoner slik at galvanisert korrosjon ikke blir mulig.
- Konstrueres slik at restevann unngås.
- Vær nøye ved montering og unngå riper i metallet.
- Sjekk regelmessig og sørg for rask utbedring av skader i overflaten.
- Skyll av metallet det som ikke skylles bort av regnvann
- Rengjør takrenner regelmessig

Vedlikehold

For å ha et effektivt vedlikehold kreves en årlig besiktigelse av bygningens metallflater. Ved den årlige besiktigelsen bør følgende kontrolleres og utbedres. Malingens tilstand, tegn på krittning, fargeforandring eller sprekkdannelser i overflaten, spesielt der regnet ikke skyller rent. Vurder tilstanden og ta en avgjørelse på om vask, rengjøring, behandling av kantkorrosjon, retusjering eller ommaling er nødvendig.

- Skrap bort bøss i takrenner, takrennedeler og andre vann ganger fordi en fuktig overflate kan løsne malingslaget.
- Tette vann ganger øker faren for korrosjon og dermed vannlekkasje i bygningen.
- Rens takrenner og vann ganger fra rask som binder fukt og emner som kan skape korrosjon.
- Hauger av rusk og rask på metallet øker faren for korrosjon ettersom underliggende flate stadig er fuktig. Fjern rusket slik at flaten kan tørke opp.
- Skader i malingslaget øker faren for korrosjon.
- Sjekk av mulige skader bør også gjøres når bygningen er ny.
- Vurder utbedring og ommaling eller bytte av metall avhengig av omfang og type skade.
- Løse braketter, nitsplinter, spon eller andre metallgjenstander som ligger direkte på taket og kan skape korrosjon, må fjernes.
- Feilaktige eller feilaktig monterte braketter kan forårsake både lekkasje og rustdannelse.
- Bytt feilaktige braketter om gjengene er skrudd i stykker – bytt til en grovere dimensjon.
- Kantkorrosjon, klippekanter ved overlappende metall og metallender. Korrosjon kan spre seg om den ikke behandles i tide. Gjør rent den skadde kanten og mal i henhold til avsnittet nedenfor.

Restaurering av malingen

- Rengjør overflaten
- Mal mindre skader
- Korrosjonsskader behandles
- Mal om hele flaten.

Rengjøring

Ofte er det nok med regn for å holde metallet rent, og de avleiringer av smuss som regnet ikke klarer å skylle bort kan vaskes bort med en myk kost og vann eller høytrykkspyles. Vær ekstra nøye med flater som finnes i såkalt regnskygge, dvs der regnet ikke kommer til for å skylle rent.

Husk også på at takrenner kan fylles med løv, mose osv og da må spyles rent. I områder med forurenset luft kan det være nødvendig med et vaskemiddel for å få flaten ren. Man kan for eksempel bruke vanlig oppvaskmiddel eller industrivaskemiddel. Doseres i henhold til produsentens anbefaling, skyll godt og høytrykkspyles om nødvendig.

Vaskeråd

Sterkere løsninger enn de anbefalte kan skade malingen. Skyll ordentlig slik at alle vaskemiddelrester forsvinner. Unngå organiske løsemidler og slipende vaskemidler. Påfør rengjøringsmiddelet nedenfra og opp, og skyll så ovenfra og ned. Jobb varsomt, overdreven vask kan gjøre mer skade enn nytte.

Kantkorrosjon

I blant oppstår kantkorrosjon, klippekanten som utsettes for kapillært stående vann får små bobler eller belegg nær klippekanten når den underliggende sinken vandrer til den nakne metallkanten for å beskytte den mot korrosjon.

I aggressive miljøer kan kantkorrosjonsskader oppstå og bør da beskyttes om man vil beholde metallet intakt.

Slip eller skrap løs all løs maling eller korrosjonsrester, matt ned et smalt område av inntilliggende originalmaling.

Om kanten har rød rust må den slipes eller blåses bort til du har en ren flate.

Rengjør med alkalisk avfettingsmiddel, for eksempel 5% kaustisk soda med tillegg av et vaskemiddel.

Mal med sinkrik rustbeskyttelse på den rengjorte flaten.

Mal et toppstrøk også på den nedmattede flaten.

Ved kantkorrosjon må du sjekke at malingen omkranser klippekanten (malingen bør i tverrsnitt ligne formen på en tannpirker). Kantkorrosjon ved overlappingskjøtet metall kan være vanskeligere å behandle fordi undersiden ikke er mulig å komme til for rengjøring. En løsning på det er å forsegle kjøten, dvs at rensliping utføres i henhold til ovenstående og at det påføres en fugemasse over kjøten.

Behandling av riper

Korrosjon kan også oppstå i riper i malingslaget som har oppstått ved for eksempel fjerning av snø, ved installasjon av antenner eller ved bygging. Om malingslaget har riper av mindre omfang kan de repareres gjennom utbedringsmaling. Det gjøres ved at man med smal pensel påfører maling kun på det stedet som har blitt ripet opp og ved at det brukes maling som kan lufttørkes. Ettersom man kan forvente seg at denne malingen med tid vil endres annerledes enn den fabrikkpåførte malingen, er det viktig at malingen påføres kun der det er nødvendig.

Ommaling

Fargeforandringer, flassing, korrosjon eller at man helt enkelt ønsker å bytte farge er eksempel på årsaker til at man vil male om en overflate. Ved å male metallet kan man forlenge levetiden betraktelig. Ommaling av utvendig metall skal alltid utføres av fagmann med velprøvde malingsystemer.

Leverandører av ommalingssystemer på markedet, har instruksjoner for hvordan dette skal gjøres med de respektive systemene.

En erfaren maler besitter den nødvendige kunnskapen for å kunne gjøre hele arbeidet fra besiktigelse til ferdig maling.

Malingsarbeidet

Metallflater som skal utbedres eller males om, skal være tørre og rene for smuss og fett. Fjern løs maling og andre partikler med skrape og stålborste.

Flater med rød rust stålborstes nøye eller sandblåses. Rengjør med alkalisk avfettingsmiddel, for eksempel fem prosent kaustisk soda pluss oppvaskmiddel. Bruk gjerne høytrykkspyler. Skyll med rent vann og la flaten tørke.

Før ommaling kan starte, må hefte på den gamle malingen sjekkes med en heftetest. Prinsippet for testen er at man tar kanten på en mynt eller en nøkkel og presser ned mot malingslaget som et stemjern. Blir det et spor i malingen er det godt hefte. Sprekker det opp malingsflask har heftet blitt borte og malingslaget må fjernes før ommaling.

OBS! For å minske risikoen for å få en avvikende farge, må fargen blandes nøye. Mal ikke i direkte sollys og ikke i temperaturer under fem grader.

Helst bør temperaturen være minst 15 grader. Relativ luftfuktighet må ikke være over 80% og bør være maks 65%.

Velg fargesystem avhengig av underlag og skade

Om sinklaget er borte må metallet grunnes med en sinkrik primer. Når malingen er borte, men sinklaget er uskadet, grunnes metallet med en wash primer.

Om den gamle malingen er intakt, og det er godt hefte mellom sinklaget og malingslaget, kan den males over etter normal rengjøring.

Bruk pensel, rulle eller sprøyte til arbeidet, velg en smal og myk pensel ved utbedring av små skader.

Areco Profiles AB

Pontus Holgersson, VD